

Del godene

SV vil skape kommuner og fylkeskommuner der hensynet til mennesker og miljø alltid går først. Derfor sier vi ja til offentlig velferd med tid til god omsorg, og nei til private løsninger med krav om profitt. Vi sier ja til nye arbeidsplasser og bærekraftig bruk av naturen, og nei til kortsiktig vekst som ødelegger miljøet. Kommune- og fylkesvalgkampen i 2011 vil handle om den store forskjellen i norsk politikk: De som vil overlate makten til markedet, og vi som vil styrke folks makt over sin egen hverdag. SV vil skape kommuner og fylkeskommuner der innbyggernes behov blir ivaretatt gjennom demokratiske beslutninger.

SVs satsingsområder i lokalvalgkampen 2011 er en næringspolitikk der miljø og verdiskaping går hånd i hånd, en helhetlig politikk for gode oppvekstvilkår for alle barn og unge, og en politikk som sørger for tid til omsorg for alle som trenger det og en politikk for inkludering. SV gir en arbeidsgivergaranti for å sikre ansatte skikkelige lønns- og arbeidsvilkår. Det er dette som skaper gode kommuner å bo i.

For SV er det avgjørende å sikre næringsutvikling over hele landet. Vi må styrke den politikken som motvirker sentralisering og opprettholder grunnlaget for velferd og verdiskaping i distriktene.

En åpen og demokratisk kommune

SV tror lokalsamfunnet blir bedre å bo i hvis flest mulig får muligheten til engasjere seg og påvirke sin egen hverdag. Vi vil arbeide for større bruk av lokale folkeavstemninger, deltagende budsjettering og flytting av beslutninger og ressurser til nærmiljøet. Det må støttes opp om demokratiske organer som lokalutvalg, elderråd og ungdomsråd. SV støtter forsøkene med stemmerett for 16-åringer, og mener stemmerettsalderen bør senkes permanent. Vi vil arbeide for å gjøre lokalpolitikken mer åpen og tilgjengelig, og sørge for at det blir enklere for flere å engasjere seg som lokalt folkevalgt. Ikke minst må tilretteleggingen for småbarnsforeldre bli bedre.

SV vil støtte opp under at kommuner gjennomfører frivillige kommunesammenslåinger eller tettere kommunalt samarbeid for å styrke velferd, rekruttering, verdiskaping og demokrati, men er mot kommunesammenslåing ved tvang.

SVs folkevalgte må være åpne og tilgjengelige. Vi skal legge vekt på samspill og samarbeid med lokale foreninger og organisasjoner. Ikke minst skal vi sørge for at grupper eller enkeltpersoner uten store ressurser skal bli hørt.

Det er et stort potensiale i å gjøre offentlig sektor enklere og bedre for innbyggerne. SV vil arbeide aktivt for å utvikle og fornye offentlig sektor, blant annet ved bruk av IKT.

1. Ny og grønn vekst

Gjennom en aktiv næringspolitikk i kommunene skal SV skape miljøvennlig vekst – både ved å utvikle eksisterende og ved å legge til rette for nye arbeidsplasser. Gjennom en offensiv kommuneplan og ved å satse på infrastruktur, kompetanse, kultur og rekruttering skal kommunen ta en sentral rolle i næringsutviklinga. Kommunen skal gi bedrifter, enkeltpersonsforetak og nyetablerere god veiledning i regelverk og ulike støtteordninger, og legge til rette for stedsuavhengige arbeidsplasser ved å bygge ut bredbånd.

Kommuner må beholde et sterkt eierskap i energimarkedet. Eierskapet vil gi betydelige inntekter samtidig som det kan brukes til å utvikle arbeidsplasser basert på fornybar energi. Kommunens innkjøp må brukes til å stimulere til energisparing slik at klimautslippene går ned samtidig som nye arbeidsplasser utvikles.

Slik vil SV skape ny og grønn vekst i kommunene:

- Tilby god service overfor næringslivet gjennom veiledning og rask og effektiv saksbehandling
- Øke kommunale- og interkommunale næringsfond betydelig fra dagens nivå
- Utvikle et godt samarbeid mellom skoler og næringsliv gjennom ordningen Ungt Entreprenørskap
- Bedre kollektivtilbud som kan gi bedre fremkommelighet for nyttetrafikken

SV vil føre en offensiv og sosialt rettferdig klimapolitikk i kommunene. Det er avgjørende at kommunene jobber for energieffektive løsninger, miljøvennlig energi og god kollektivtrafikk.

Norge trenger en storstilt satsing på miljøvennlig samferdsel. I de største byene vil SV redusere biltrafikken ved å gjøre kollektivtilbudet til et naturlig førstevalg for de fleste reisende, både tidsmessig og økonomisk, og ved å la bilistene bidra til finansieringen av kollektivtrafikken. Kommunene må prioritere redusert transportbehov i all arealplanlegging.

SV vil styrke allemannsretten og allmennhetens interesser. Parker og andre grønne lunger i bykommuner skal utvides, bevares og vedlikeholdes. Kommunene skal gjennom planprosessene ta et større ansvar for biologisk mangfold og verneverdige naturområder, samt føre en politikk for et sterkt

jordvern.

Slik vil SV skape klimavennlige kommuner:

- Satse på energisparing og miljøvennlig energi. Kommunen skal tilby innbyggerne gratis rådgivning om bedre energibruk, og gå gjennom alle kommunale bygg med mål om å fjerne alle fossile energikilder og redusere energibruk og energikostnader
- Satse på miljøvennlig transport, blant annet gjennom gode kollektivtilbud, gratis parkering ved tog- og busstasjoner utenfor sentrum, kollektivfelt, god tilgang på ladestasjoner, krav til nullutslippsbiler eller biodrivstoff i kommunale kjøretøy, og trygge gang- og sykkelveier
- Sikre alle befolkningsgrupper tilgang til grøntarealer for lek, fysisk aktivitet og rekreasjon
- Systematisere kommunens klimaarbeid gjennom langsiktige planer og økt kompetanse, og sette allerede vedtatte klimaplaner ut i praksis

2. Tid til omsorg

Fremtidens omsorgstjeneste gjør det mulig å få god omsorg hjemme. Folk skal ha mulighet til å bo hjemme så lenge helsen holder og den enkelte ønsker det. SV vil derfor gi hjemmetjenestene spesiell oppmerksomhet. Det handler både om å kunne bo hjemme i eget hus eller leilighet, og å legge til rette for andre boformer for eldre, slik som eldrekollektiv. Samtidig må utbyggingen av boliger, omsorgsboliger og sykehjem styrkes slik at alle som trenger plasser får det.

Samhandlingsreformen skal spesielt sikre at eldre og kronisk syke får et bedre helsetilbud der de bor. I gjennomføringen av denne reformen er det viktig å passe på at kommunehelsetjenesten blir bygget ut og etablerer nye tilbud før sykehusene reduserer sine tilbud til disse gruppene.

Folk blir stadig eldre, men også friskere. De fleste av oss er friske og aktive til høy alder. Det er derfor viktig å tilrettelegge for aktiviteter som gjør at den enkelte kan holde seg frisk lengst mulig. Gode boliger, møteplasser, transportordninger, kulturtilbud der folk bor, tilgang til naturen, oppsøkende forebyggende virksomhet og ikke minst satsing på fysisk aktivitet for alle er viktig.

Alle innbyggere skal være trygge på at de får god omsorg den dagen de trenger det. Den gode omsorgen skapes av kompetente ansatte med gode arbeidsvilkår. SV mener omsorg ikke skal drives ut fra krav om profitt. Fellesskapets skattepenger skal brukes til velferd, ikke til privat utbytte. Hvis omsorgstjenester skal gi profitt, må pengene tas fra lønn-, pensjons- og arbeidsvilkårene til de ansatte eller gjennom redusert bemanning. Det skaper

utrygge og pressede ansatte og dårligere kvalitet på tjenestene. I SV-kommunen drives ikke omsorgstjenestene av kommersielle selskaper, men av kommunen selv og av ideelle aktører som supplement.

SV vil sørge for at personer med funksjonsnedsettelse har lik tilgang til arbeidslivet, og at pålegget om universell utforming av offentlige bygninger blir ivaretatt. Transportordninger for funksjonshemmede må sikre retten til deltagelse i samfunns- og arbeidsliv.

Det er avdekket lovbrudd i tjenester etter Lov om sosiale tjenester i Nav. I SV-kommunen sikrer vi folks sosiale og økonomiske rettigheter til arbeid og aktivitet. SV vil gi en garanti til de mest vanskeligstilte i kommunen, slik at de får sine rettigheter oppfylt og at de blir tatt med på råd i alle saker som angår dem.

Slik vil SV skape kommuner med tid til omsorg:

- Stoppe privatisering av omsorgstjenester, og sørge for at de ansatte i omsorgstjenestene har skikkelige lønns- og arbeidsforhold
- Legge til rette for større medbestemmelse for de eldre, og sikre tilbud som gir muligheten til å ha et langt liv hjemme
- Prioritere utbygging av et tilstrekkelig antall omsorgsplasser i kommunene
- Sørge for verdige boforhold og god behandling for rusavhengige

3. Barn og unge først

En kommune som er god å vokse opp i for barn og unge, er en god kommune for alle. SV vil sikre alle trygge og gode oppvekstvilkår med en helhetlig politikk for barn og unge. Fokuset må være på tidlig innsats og forebygging. Gjennom et åpent og sterkt samarbeid mellom barnehage, skole, SFO, kulturskole, barnevern og andre instanser, kan vi sørge for at ingen barn faller utenfor. Målet må være at alle offentlige tjenester er samordnet til beste for barnet. En hovedoppgave må være å sikre at ingen barn vokser opp i fattigdom eller opplever vold, overgrep eller omsorgssvikt.

Med SV i regjering har vi fått full barnehagedekning. Under opptrappingen var det et statlig ansvar, nå er 28 milliarder barnehagekroner overført til kommunene. SVs folkevalgte skal sikre at disse pengene kommer barna i barnehagen til gode.

I skolen møtes alle barn og unge, uavhengig av bakgrunn og kultur. SVs mål er å skape en skole der alle elever tilegner seg de ferdighetene de trenger for å lykkes i samfunnet. En slik skole må bygge på et helhetlig kunnskapssyn. Derfor vil SV satse på en variert skoledag, med mer praktisk læring, fysisk aktivitet, leksehjelp og kulturaktiviteter.

Uavhengig av størrelsen på skolen eller kommunen er en god skole avhengig av kompetente lærere med tid til hver enkelt elev. I den kommunale skolepolitikken vil hovedoppgaven for SV derfor være å prioritere ressurser til å ansette nok gode lærere. SV vil kutte unødvendig byråkrati i skolen – lærerne må få bruke tiden sin på elevene.

Slik vil SV skape gode kommuner for barn og unge:

- Sørge for at skolene har nok lærere til å sikre god og tilrettelagt undervisning
- Øke kvaliteten på skolefritidsordningen. SFO må integreres bedre med skoletilbudet, og samarbeide tettere med kulturskolen og andre fritidstilbud for barn
- Sikre god kvalitet i barnehagen i form av pedagogisk personale og god voksentetthet
- Arbeide for en mer praktisk, variert, relevant og motiverende ungdomsskole
- Sikre at barnetrygd og engangsstønad ved fødsel ikke regnes som inntekt når sosialhjelp utmåles
- Styrke barnevernet for å sikre at ingen barn vokser opp i en hverdag preget av vold, overgrep eller omsorgssvikt
- Sikre at alle barn har tilgang til rimelige og gratis fritidsaktiviteter
- Sikre at alle barn har en trygg skolevei

4. En inkluderende kommune

Innvandrere er en ressurs og tilfører Norge verdifull kompetanse. Å sikre alle like muligheter til å delta i arbeidslivet, skaffe seg et hjem og et sosialt liv er nøkkelen til en god integrering og avgjørende for å forebygge økte motsetninger og segregering. En vellykket integrering avhenger av at kommunene har en aktiv arbeidsmarkedspolitikk rettet mot innvandrere. For SV er det en prioritert oppgave å få flere kvinner med minoritetsbakgrunn i arbeid. Arbeidsdeltakelse gir økonomisk selvstendighet som er en forutsetning for kvinnefrigjøring og et effektivt tiltak mot barnefattigdom.

SV vil styrke arbeidet mot diskriminering og rasisme i kommunen. Alle skoler bør ha minst en ansatt med særansvar for arbeid mot rasisme. I samarbeid med lokalt næringsliv og fagbevegelse skal kommunen ha handlingsplaner for å bekjempe rasisme og diskriminering. Skjenkebevilgninger skal inndras dersom det forekommer gjentatt diskriminering på utesteder.

For å motarbeide segregerte ungdomsmiljøer vil SV arbeide for en sosial boligpolitikk med økt tilbud av utleieboliger, et godt nærmiljø med varierte

fritidstilbud for barn og ungdom og et tettere samarbeid med skole og frivillige organisasjoner. SV vil jobbe for flere felles møteplasser og dialogforum som tiltak for å forebygge og løse konflikter i nærmiljøet. Mangelen på boliger er det største hinderet for rask bosetting i mange kommuner. SV vil styrke innsatsen for å skaffe flere boliger, og sikre tettere oppfølging av nyankomne flyktninger ved å gi mer ressurser til flykningekonsulentene og øke samarbeidet med frivillige organisasjoner.

Slik vil SV skape inkluderende kommuner:

- Tilby gratis kjernetid i barnehager og SFO, kombinert med oppsøkende tilbud til minoritetskvinner utenfor arbeidslivet om språkopplæring, arbeidstrening og sosiale nettverk
- Opprette språkarbeidsplasser (kombinert språkopplæring og arbeidspraksis) for deltakere i introduksjonsordningen, og styrke språkopplæringstilbudet for arbeidsledige og arbeidsinnvandrere
- Aktivt rekruttere personer med minoritetsbakgrunn til kommunale og fylkeskommunale stillinger, blant annet gjennom kvotering
- Føre en sosial boligpolitikk som sikrer en variert boligsammensetning og opprustning av bomiljøer i alle områder

5. SVs arbeidsgivergaranti

Kompetente ansatte med skikkelige lønns- og arbeidsbetingelser er avgjørende for å sikre gode omsorgstilbud og trygge oppvekstvilkår i kommunene. Både for å rekruttere nok kompetente ansatte til barnehager, skoler og sykehjem, og for å sikre høy kvalitet på tjenestene. Derfor skal våre lokale folkevalgte være garantister for en god kommunal arbeidsgiverpolitikk. Før lokalvalget i 2011 gir SVs landsmøte følgende arbeidsgivergaranti til velgerne:

1. Vi skal arbeide for at alle kommunalt ansatte som ønsker det får tilbud om heltidsstillinger 2. Vi skal arbeide aktivt mot alle former for sosial dumping 3. Vi skal si nei til privatisering og konkurranseutsetting av kommunale tjenester. Velferden skal utføres av det offentlige med ideelle aktører som supplement, ikke av kommersielle selskaper 4. Vi skal arbeide for å redusere bruken av midlertidige stillinger og vikarer til et minimum 5. Vi skal arbeide for økt åpenhet og dialog med de ansatte i kommunen, og for et nært og forpliktende samarbeid med fagbevegelsen 6. Vi skal arbeide for å styrke ansattes ytringsfrihet og styrke varslernes stilling, blant annet gjennom å vedta en varslerplakat. 7. Vi skal arbeide for likelønn i kommuner og fylkeskommuner, blant annet gjennom å foreslå forpliktende planer for likelønn 8. Vi skal samarbeide med fagbevegelsen om tiltak for å øke kompetansen og bidra til etterutdanning hos kommunalt ansatte 9. Vi skal arbeide for at all vikarbruk i kommunen gjennomgås, for å sikre at all bruk av vikarer og midlertidige ansatte

er i tråd med lovverk og tariffavtaler 10. Vi skal arbeide for forsøk med sekstimerdagen. 11. Vi skal arbeide for flere kvinner i ledende stillinger

SVs arbeidsgivergaranti skal legge grunnlaget for en kommune med et arbeidsliv som inkluderer og sikrer at folk både kommer i jobb og klarer å stå i jobb. SV er den fremste garantisten for opprettholdelse og sikring av gode velferdsordninger, slik som en god uførepensjon, som gir trygghet for inntekt når helsen ikke tillater deltagelse i arbeidslivet lenger.